

Innspill til arbeidet med framtidig struktur i universitets- og høgskolesektoren

Høgskolen i Sør-Trøndelag

31.10.2014

Innhold

1 Innledning – styrets vedtak	2
2 Sammendrag	3
3 Ønsket strategisk profil 2020	5
3.1 Overordnede strategiske føringer	5
3.2 Utdanning	5
3.2.1 Overordnede prioriteringer og ambisjoner	5
3.2.2 Faglige prioriteringer på fagområdene - utdanning	6
3.3 Forskning	7
3.3.1 Overordnede prioriteringer og ambisjoner	7
3.3.2 Faglige prioriteringer på fagområdene – forskning	8
3.4 Kunnskapsdeling	9
3.5 Viktigste målgrupper og partnere	9
4 Vurdering av egne forutsetninger	10
4.1 Styrker	10
4.2 utfordringer	11
5 Hovedgrep for å realisere strategi	13
5.1 Organisasjonsendring	13
5.2 Systematisk samarbeid med arbeidslivet	13
5.3 Tverrfaglig samarbeid for å heve utdanningskvalitet og frigi ressurser til forskning	13
5.4 Prioritering av satsingsområder for FoU	13
5.5 Prosjektet Styrking av utdanningskvaliteten	13
6 To aktuelle veivalg for HiST	14
6.1 HiST fortsatt selvstendig institusjon	14
6.1.1 Hva taler for å fortsette som selvstendig institusjon?	14
6.1.2 Hva taler mot å fortsette som selvstendig institusjon?	15
6.2 HiST og NTNU	16
6.2.1 Komplementære fagmiljøer	16
6.2.2 Et komplett lærested	16
6.2.3 Solide forskningsmiljøer	17
6.2.4. Utvikling av HiST-fagområdene og NTNU	17
6.3 HiST og HiNT	21

1 Innledning – styrets vedtak

Dette dokumentet er svar på kunnskapsministerens oppdrag av 26.05.14 om innspill til arbeidet med framtidig struktur i universitets- og høgskolesektoren. Styret ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) behandlet saken 23.10.14 og fattet følgende vedtak (HS-V-33/14):

Med utgangspunkt i kunnskapsministerens vurderingskriterier kvalitetsheving i kjerneoppgavene og effektiv ressursutnyttelse (brev av 26.05.14), vedtar styret disse prinsippene og veivalg for HiST:

- a. Med basis i høgskolens posisjon, størrelse og resultater kan HiST fortsatt være selvstendig institusjon.*
- b. HiST er positiv til og ser gevinster ved en sammenslåing med NTNU. I et samfunnsmessig perspektiv kan også HiNT inngå i en slik fusjon.*
- c. HiST vil fraråde fisjoner av enkelte enheter ved høgskolen til andre læresteder.*
- d. Styret ser ikke at en fusjon med HiNT alene vil føre til kvalitetsheving i utdanning, forskning og kunnskapsdeling eller til mer effektiv ressursutnyttelse for HiST.*

Styret vedtok også at dette dokumentet skal være høgskolens innspill i saken.

2 Sammendrag

Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) er i nasjonal målestokk en stor høgskole med en bred faglig profil som omfatter områdene *helse og sosial, lærerutdanning, teknologi og informatikk, og økonomi*. Innenfor disse områdene har høgskolen et bredt spekter av profesjonsrettede utdanninger og forskning som er nært relatert til arbeidslivet.

Høgskolens ambisjon på utdanningsområdet er å videreføre bredden i tilbudet, men også å videreutvikle porteføljen i samarbeid med arbeidslivet for å øke kvalitet og relevans i utdanningene. Høgskolens ambisjon på forskningsområdet er å komme «en divisjon opp»: Gjennom bedre ressursutnyttelse og økt ekstern FoU-finansiering skal forskningsresultatene bedres vesentlig og bidra til økt publisering.

HiST har gode forutsetninger for å oppfylle sitt samfunnsmandat i årene framover, men høye ambisjoner om videreutvikling innenfor fagområdene gir også utfordringer.

Høgskolens viktigste styrker er:

- Studie- og kunnskapsbyen Trondheim
- Høgskolens utdanninger er etterspurte, har god søkning og høy gjennomføringsgrad
- Læringsutbyttet vurderes som godt
- Utvikling av nye verktøy og metoder for å øke studiekvalitet og studenttilfredshet
- Praksisnærhet og samspill med arbeidslivet
- HiST har en sentral rolle i det regionale partnerskapet

Høgskolens viktigste utfordringer er:

- Lav internasjonal studentmobilitet
- Lav studenttilfredshet på enkelte områder
- Ujevn og samlet sett for lav uttelling på forskningsområdet
- Kampen om de gode hodene
- Framtidig campussituasjon er ikke avklart

Høgskolen har foretatt eller planlagt viktige grep for å møte utfordringer og realisere sine strategiske målsettinger:

- Organisasjonsendring som vil bidra til bedre utnyttelse av kompetanse og ressurser.
- Større vekt på systematisk samarbeid med arbeidslivet.
- Tverrfaglig samarbeid om utvikling av utdanningstilbud vil heve kvaliteten i utdanningene og frigir ressurser til forskning.
- Prioritering av satsingsområder for FoU med tildeling av strategiske midler over en femårsperiode.
- Prosjektet *Styrking av utdanningskvaliteten* skal føre til modernisering og forbedring av verktøy og metoder i undervisningen, og til økt studenttilfredshet.

Styret ved HiST mener høgskolen har grunnlag for å fortsette som selvstendig institusjon. Styret stiller seg likevel positiv til og ser gevinster av en sammenslåing med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU). Styret mener at også Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) kan inngå i en slik fusjon, men mener en fusjon mellom HiST og HiNT alene ikke vil gi kvalitetsutvikling eller bedre ressursutnyttelse.

Gevinster ved en fusjon mellom HiST og NTNU

- *Komplementære fagmiljøer*: Fagmiljøer som utfyller hverandre vil kunne utløse en rekke faglige synergieffekter knyttet til undervisning, forskning og nyskaping. En kobling av NTNUs disiplinfaglige dybde og profesjonsfagenes praksisnærhet ved HiST vil gi faglig vekst og åpne for nye forskningsfelt, bidra til større nasjonale og internasjonale nettverk og gi stordriftsfordeler for både utdanning og forskning.

- *Et komplett lærested:* Dette vil i norsk sammenheng ha en i særklasse allsidig fagportefølje og i studenttall være et av de største lærestedene i Norge. Det vil være mulig å få faglige synergieffekter i utdanningene som kan gi både et bredere fagtilbud og bedre utnyttelse av undervisningsressursene. Dette studiestedet vil kunne tilby et fullskala studietilbud på bachelor-, master- og ph.d-nivå.
- *Solide forskningsmiljøer:* Komplementære og beslektede fagmiljøer vil samles, og dette vil gi mulighet for samhandling som vil gi mer tverrfaglighet og øke miljøenes mulighet til å realisere sitt faglige potensiale. Dagens HiST-miljøer vil inngå i samlede miljøer som vil stille sterkt i nasjonale og internasjonale konkurranser om forskningsmidler, og som vil være attraktive både som samarbeidspartnere og arbeidsplasser.

HiST-utdanningene ved en fusjon med NTNU

Helse og sosial

HiSTs brede bachelortilbud innen helse og sosial videreføres ved en fusjon med NTNU. Høgskolens ambisjoner om utvikling av mastertilbudet kan ved en sammenslåing realiseres raskere og med hevet kvalitet.

Lærerutdanning

HiSTs brede tilbud i grunnskolelærerutdanning videreføres. 5-årig grunnskolelærerutdanning tilbys fra 2017. Med mastertilbud i engelsk, matematikk, naturfag og norsk for både trinn 1-7 og trinn 5-10 er høgskolen solid skodd for overgangen fra 4-årig til 5-årig utdanning. Mens HiST tilbyr grunnskolelærerutdanninger for trinn 1-7 og trinn 5-10, tilbyr NTNU lektorutdanning for trinn 8-13. Utdanningene på HiST og NTNU følger ulike modeller. En sammenslåing med NTNU kan være positiv for HiST-utdanningene, men dette forutsetter at grunnskolelærerutdanningens modell med integrering mellom fag, fagdidaktikk og pedagogikk blir beholdt og videreutviklet i hele grunnskolelærerutdanningen.

Teknologi og informatikk

HiSTs brede bachelortilbud innen teknologi videreføres også ved en fusjon med NTNU. Den praktiske innretningen på teknologiutdanningene ved HiST sikrer at kandidatene raskt er i stand til å anvende kompetansen når de kommer ut i arbeid. HiST-miljøet samarbeider tett med næringslivet i regionen, og denne praktiske innretningen er viktig å bevare og videreutvikle ved en sammenslåing med NTNU. HiST-studiene innen informatikk vektlegger anvendelse av IKT, mens studiene ved NTNU for det meste er teknologirettet. Studiene ved HiST vil derfor i stor grad være et supplement til NTNU-studiene.

Økonomi

Økonomimiljøet ved HiST tilbyr utdanninger fra bachelor- til ph.d-nivå og har en profil som er komplementær til NTNUs to fagmiljøer i økonomi. En samling av miljøene vil gi en størrelse og et nivå som er på linje med mange anerkjente handelshøgskoler i Europa og USA.

HiST og HiNT

Både HiST og HiNT har bachelortilbud i helse- og sosialfag, lærerutdanning og økonomi. Innenfor alle tre områdene er utdanningstilbudene overlappende. HiST har stort sett en bredere portefølje enn HiNT, men HiNT har noen bachelurutdanninger som HiST ikke har (farmasi, barnehagelærerutdanning, landbruk og sjåførlærerutdanning). Både HiST og HiNT har master i psykisk helsearbeid, og de to høgskolene inngår i samarbeid om master i spesialpedagogikk og executive-programmene Master of Public Administration og Master i kunnskapsledelse.

Siden HiST og HiNT i liten grad har komplementære fagområder, er vurderingen at en sammenslåing ikke vil gi kvalitetsheving eller bedre ressursutnyttelse. I tillegg er de geografiske avstandene mellom høgskolene ugunstig. Innenfor enkeltområder vil en sammenslåing likevel kunne gi felles styrkede fagmiljøer og noen stordriftsfordeler.

3 Ønsket strategisk profil 2020

3.1 Overordnede strategiske føringer

Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) er i nasjonal målestokk en stor høgskole med en bred faglig profil som omfatter disse områdene:

- Helse og sosial
- Lærerutdanning
- Teknologi og informatikk
- Økonomi

Innenfor disse områdene leverer HiST utdanning og forskning som styrker yrkesutøvelsen og bidrar til nyskaping i privat og offentlig sektor. I arbeidet vektlegger høgskolen:

- Samspill mellom forskning og utdanning
- Samhandling med arbeidsliv i privat og offentlig sektor
- Samarbeid med øvrige kunnskapsmiljøer, nasjonalt og globalt

HiSTs langsiktige mål innenfor hvert av de fire fagområdene:

- Bidra med mer praksisnær og profesjonsrelevant forskning
- Bidra med å tilby helhetlige utdanningsløp fra bachelor til ph.d-nivå

Hovedtrekkene i HiSTs ambisjoner mot 2020:

- *FoU: Dette er en hovedprioriteten:* HiST prioriterer resultatforbedring innen forskning i tiåret 2015-2025. Resultatene skal øke både på publiseringspoeng og søknadsuttelling.
- *Utdanning: Forsiktig resultatambisjon.* HiST tar sikte på en forsiktig resultatforbedring på sentrale utdanningsparametere.
- *Kunnskapsdeling: Markant bedring.* HiST tar sikte på en klar resultatforbedring på parametere for kommersialisering og formidling.

3.2 Utdanning

3.2.1 Overordnede prioriteringer og ambisjoner

HiST har et bredt spekter av profesjonsrettede utdanninger innenfor de fire faglige hovedområdene.

Faglige prioriteringer mot 2020

- HiST vil videreføre bredden i utdanningstilbudet, men vil foreta justeringer av innhold i dagens tilbud og utvikle nye bachelor- og mastertilbud.
- Samspillet mellom forskning og utdanning skal videreutvikles slik at utdanningskvaliteten styrkes. Alle forskere skal undervise og det skal være studentaktiv forskning i alle gradsgivende utdanninger.
- Samhandlingen med arbeidslivet skal bli mer systematisk og forpliktende. Dette er nødvendig for å sikre en praksisnær og framtidsrettet utdanning og arbeidslivserfaring for alle studenter.
- Samarbeidet mellom profesjoner om utdanningstilbud skal øke.
- Høgskolen skal i økende grad ta i bruk framtidsrettede undervisningsformer og læringsteknologi som bidrar til kvalitet i utdanningene
- Utdanningene skal preges av innovative og tverrfaglige arbeidsformer for å utdanne kandidater til framtidens arbeidsliv

Kvalitative ambisjoner mot 2020

- Nyetableringer og revisjoner, gradsgivende utdanninger:
 - Bachelorstudier, nye: olje/gass, arkivkunnskap, brannledelse
 - Masterstudier, nye: tegnspråk, medisinsk MR-avbildning; energi, engelsk fagdidaktikk, naturfag fagdidaktikk, verdikjede mat, miljøterapi, sykepleie og helsefag basert på dagens videreutdanninger
 - Masterstudier, revisjoner: tilbud med bredt opptaksgrunnlag og studiespesialiseringer (helse/velferd)
 - Ph.d-er ved HiST: Høgskolen har konkludert og eventuelt satt i verk tilrådinger i pågående utredning om Ph.d ved HiST
- Hver av de fire hovedfagområdene har minst to semestertilbud om engelskspråklige studier
- Tydeligere samspill mellom utdanning og forskning enn i 2014
- Resultater og mål fra det 3-årige prosjektet *Styrking av utdanningskvaliteten ved HiST* er implementert i fullskala virksomhet.

Kvantitative ambisjoner mot 2020

- Utdanningskapasitet: økt med 200 fullfinansierte studieplasser siden 2014 og økt kandidattall i samsvar med dette.
- Søkning: konkurranse på alle bachelorutdanninger, ingen studier er åpne.
- Gjennomføringsgrad og studiepoengproduksjon skal fortsatt holde et høyt nivå i nasjonal målestokk.
- Frafall i grunnskolelærerutdanning skal være halvert.
- Utreisende og innreisende studenter skal øke.
- Vesentlig bedre skårer på Studiebarometeret enn i 2014 når det gjelder pedagogisk tilrettelegging og forskningsbasert utdanning.

3.2.2 Faglige prioriteringer på fagområdene - utdanning**Helse og sosial**

- HiST vil videreføre bachelortilbudet med samme bredde som nå, men vil styrke det tverrfaglige arbeidet med å utvikle helse- og velferdsutdanningene i en helhetlig sammenheng, i samsvar med arbeidslivets forutsetninger og forventninger.
- Høgskolen prioriterer å etablere en klinisk master i sykepleie, som HiST ikke har tilbud om i dag. Mastertilbudet i sykepleie skal integrere dagens videreutdanninger og aktuelle emner som etterspørres av praksisfeltet.
- Master i miljøterapi skal etableres.
- HiST tar sikte på å videreutvikle masterutdanningstilbudet i helse- og sosialfeltet slik at utdanningene blir mer generiske. Dette vil kunne møte varierte og endrede behov for kompetanse i arbeidslivet.

Lærerutdanning

- Grunnskolelærerutdanning blir 5-årig i 2017. HiST vil etablere fagdidaktiske mastere i engelsk og naturfag i tillegg til sine nåværende fire masterløp innenfor norsk- og matematikkdirigdidaktikk. Med disse etableringene vil HiST ved overgangen til 5-årig grunnskolelærermaster i 2017 tilby mastere i de fire sentrale skolefagene engelsk, matematikk, naturfag og norsk for både trinn 1-7 og trinn 5-10.

- Høgskolen vil tilby master i tegnspråk og tolking, og fagmiljøet på dette området skal fortsatt være ledende i landet både når det gjelder de tilsattes kompetanseprofil og søkertall. Fagmiljøet skal også beholde sin internasjonale posisjon og videreføre samarbeidet med Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) og Høgskolen i Bergen (HiB).

Teknologi og informatikk

- HiST vil videreføre og videreutvikle sitt brede bachelortilbud innenfor teknologi.
- Høgskolen vil i nær framtid etablere bachelor innen olje og gass og et mastertilbud i verdikjede mat.
- HiST ønsker å utvikle en generisk master i energi.
- Innenfor informatikk vil høgskolen videreutvikle utdanningsporteføljen fra IKT-fokus på konstruksjon (bygging av IT-systemer) til anvendelse av IT-systemer¹. HiST vil likevel beholde bredden i utdanningene langs aksene konstruksjon og anvendelse fordi dette gir robusthet.
- HiST vil videreføre master i IKT-basert samhandling og har ambisjoner om å utvikle studietilbud innen helseinformatikk.
- Høgskolen vil videreføre sin satsing på ny teknologi i undervisningen, e-læring og nettbasert undervisning.
- Høgskolen vil fortsatt tilby forkurs/realfagskurs. Kursene bidrar til å styrke gjennomføringsgrad og reduserer frafall i utdanningene.

Økonomi

- HiST vil styrke og videreutvikle bredden på det økonomisk-administrative fagområdet for å sikre at studieprogrammene har høy kvalitet.
- Høgskolen har som mål å øke kandidatproduksjonen på Master i økonomi og administrasjon (siviløkonom). Det er et langsiktig mål å doble kandidatallet under forutsetning av tildeling av nye fullfinansierte studieplasser.
- Kvalitet og omdømme for Master i økonomi og administrasjon skal styrkes betydelig, bl a gjennom internasjonal akkreditering.

3.3 Forskning

3.3.1 Overordnede prioriteringer og ambisjoner

- *En divisjon opp:* Høgskolen skal bedre forskningsresultatene vesentlig i form av økt ekstern FoU-finansiering, økt publisering og jevnere resultater internt mellom fagmiljøer og enheter.
- *Profilen ligger fast:* Høgskolens forskning skal styrke utdanningene og bidra til innovasjon og nyskaping i de delene av privat og offentlig sektor som høgskolen utdanner kandidater til. Dette vil være prioriteringskriterium for allokering av høgskolens FoU-ressurser.
- *Sentrale FoU-satsingsområder:* HiST vil fortsette med å utpeke større FoU-satsingsområder som delvis blir finansiert gjennom tildelinger fra høgskolen over en femårsperiode.

¹ Dette er i samsvar med de behov som ble avdekket i analysen Dimensjonering av avansert IKT-kompetanse (2013) av Samfunnsøkonomisk analyse og Damwad, på bestilling fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Rapporten framskriver en situasjon med økende underskudd av arbeidstakere med avansert IKT-kompetanse, samtidig som utdanningstilbudet i Norge i for sterk grad er tømret fast i konstruksjon.

Ambisjoner mot 2020

HiST gir vesentlige bidrag til ny kunnskap regionalt, nasjonalt og på utvalgte felt internasjonalt, men har ambisjoner om en tydelig resultatbedring fram mot 2020:

- Doble tildelingen fra NFR pr undervisnings- og forskerstilling
- 1 EU-prosjekt i rollen som prosjektleder
- 3 EU-prosjekter i rollen som partner
- Publiseringspoeng pr undervisnings- og forskerstilling skal øke til 0,5.

3.3.2 Faglige prioriteringer på fagområdene – forskning

Helse og sosial

- Forskingen på helsefremming i samarbeid med NTNU ved *Senter for helsefremmende forskning* blir videreført mot 2020. Området mottar høgskolemidler ut 2015.
- Forskingen på deltakelse i hverdagen for brukere av helse- og omsorgstjenester (*Aktivitet og deltakelse*) blir videreført mot 2020. Også dette området mottar høgskolemidler ut 2015.
- Forskningsområdet *Psykisk helse* blir videreført og styrket mot 2020.
- Forskningsområdet *Fysisk aktivitet og bevegelse*, som omfatter studier av fysisk bevegelse hos mennesker, blir videreført og styrket mot 2020.
- Barnevernsforskningen skal videreføres, styrkes og profileres, bl a gjennom den nye betegnelsen *Barnevernsforskning og innovasjon*.
- Forskningsområdet *Utviklingshemming* er under etablering og blir en satsing mot 2020.
- Høgskolen har en satsing på utvikling av velferdsteknologi og vil styrke denne satsingen mot 2020.

Lærerutdanning

- Satsingsområdet *Skriving som kunnskapsstrategi i ulike fag og profesjoner* blir videreført mot 2020. Området mottar høgskolemidler ut 2015. Satsingen er koblet tett opp mot *Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning*, der HiST er vertsinstusjon.
- Lærerutdanningsmiljøets satsing på realfag videreføres mot 2020. Målsettingen er å beholde sin nasjonalt ledende rolle på utvalgte områder innenfor matematikk og naturfag.

Teknologi og informatikk

- Satsingsområdet *Biobehandling* blir videreført mot 2020. Området mottar høgskolemidler ut 2015.
- Satsingsområdet *HiST Mobile: The HiST Mobile Learning Initiative* blir videreført mot 2020. Også dette området mottar høgskolemidler ut 2015.
- Forskningsområdet *Mat* blir videreført og styrket mot 2020.
- Forskningsområdet *Fornybar energi* blir videreført og styrket mot 2020.
- Forskningsområdet *Concurrent Design – IKT-basert samhandling og e-læring* blir videreført og styrket mot 2020.
- Forskningsområdet *Digital bildebehandling og matematikk* videreføres.

- Høgskolen ønsker å bidra til utvikling av IKT i velferdsteknologi og IKT-støttet samhandling og effektivisering av helseområdet (e-helse).

Økonomi

- Det viktigste forskningsområdet innen økonomi er *økonomistyring*, som HiST har egen doktorgradsutdanning innenfor. Dette satsingsområdet mottar høgskolemidler ut 2015.
- Forskingen skal styrkes innenfor alle HiSTs fagdisipliner innen økonomi.

3.4 Kunnskapsdeling

HiST har gode resultater av arbeidet med innovasjon, entreprenørskap og kommersialisering av resultatene av forskning og utviklingsarbeid, men ønsker å bedre resultatene framover. Virkemidler her er mer systematisk samarbeid med arbeidslivet og et økt samarbeid mellom fagmiljøene og høgskolens kommersialiseringsaktør NTNU Technology Transfer AS (TTO). Ambisjonene på dette området er også basert på at det blir etablert et innovasjonssenter i Trondheim i 2015 mellom SIVA, NTNU, SINTEF og HiST.

Høgskolens mål mot 2020 er en markant økning av patenter/lisenser og selskapsetableringer. HiST skal også ha en klar økning i antall formidlingsarbeider.

3.5 Viktigste målgrupper og partnere

HiST har en rekke viktige og tilbakevendende målgrupper og samarbeidspartnere i ulike sammenhenger: Potensielle studenter, ulike kunnskapsmiljøer, sentre, klynger, næringsliv og tjeneste-/funksjonsområder i offentlig sektor, myndigheter og høgskolens eget råd for samarbeid med arbeidslivet.

Høgskolens fagmiljøer er avhengig av samarbeid med partnere for å nå sine mål. De viktigste samarbeidspartnerne for hvert fagområde er:

Helse og sosial: St. Olavs hospital/Helse Midt-Norge, NAV, kommuner i regionen og NTNU

Lærerutdanningen: Praksisfeltet (80 praksisskoler)

Teknologi og informatikk: Regionalt næringsliv, offentlig sektor og andre læresteder

Økonomi: Økonomimiljøene ved NTNU, næringsliv og offentlig sektor

4 Vurdering av egne forutsetninger

HiST har gode forutsetninger for å oppfylle sitt samfunnsmandat i årene framover, men de høye ambisjonene om videreutvikling innenfor fagområdene gir også utfordringer.

4.1 Styrker

Studie- og kunnskapsbyen Trondheim

Urbanitet, sentralisering og mangfold er strategiske drivere i Norge. Disse indikerer at Trondheim fortsatt vil være en populær studie- og studentby, som mange utdanningssøkere ønsker seg til. Studentene rater Trondheim høyest i de senere års *Studentenes helse- og trivselsundersøkelse*.

Trondheim som studentby er et åpenbart aktivum. I nasjonal og internasjonal sammenheng har Trondheim flere ledende kompetansemiljøer, i første rekke NTNU, SINTEF, St.Olavs hospital, Statoil og HiST. Det er et etablert og kontinuerlig samspill i Trondheim om videreutvikling av studie- og kunnskapsbyen. Her deltar kunnskapsinstitusjonene, politisk og administrativ ledelse, studentskipnad og arbeidslivsorganisasjoner.

Høgskolens utdanninger er etterspurte, har god søkning og høy gjennomføringsgrad

HiST har en omfattende utdanningsportefølje og utdanner kandidater som er etterspurt og som samfunnet har behov for. Høgskolen har også stabilt god søkning til de fleste av utdanningene og har relativt høye skårer på kvantitative parametere på utdanningsområdet. Dette gjelder søkertall, gjennomføring/fracfall og kandidatproduksjon.

Kandidatundersøkelsen 2014 (HiST)² viser at høgskolen rekrutterer studenter fra hele landet, men størstedelen, ca 60 % kommer fra Midt-Norge, ca 30 % fra Sør-Trøndelag. Tallene indikerer at HiST bidrar med flere kandidater inn til Sør-Trøndelag enn andelen utdanningssøkere som kommer fra dette fylket.

Læringsutbyttet vurderes som godt

Både HiSTs kandidatundersøkelse i 2013 og til dels også i Studiebarometret 2014 gir gode indikasjoner på at HiST-kandidatenes læringsutbytte vurderes positivt av avtakerne av kandidatene og av kandidatene selv. I utredningen *Karakterbruk og kvalitet* (SØF-rapport nr 3/2013, finansiert av Kunnskapsdepartementet) finner vi uttrykk for solid læringsutbytte for bachelorkandidater fra HiST som går videre på 2-årige masterpåbygninger på samfunnsvitenskapelige fagfelt og på sivilingeniørstudier, og HiST-kandidatene gjør det godt som masterstudenter på disse fagfeltene.

Utvikling av nye verktøy og metoder for å øke studiekvalitet og studenttilfredshet

Fagmiljøer ved teknologi og informatikk har utviklet verktøy som øker studieengasjement, læringsutbytte og dermed også studiekvaliteten. Verktøyene er knyttet til samhandling, fysisk rom og digital kommunikasjon. Vi viser her til prosjektene *Rom for læring*, som ble tildelt *Utdanningsprisen 2012*, og *Student Response System*, jf <http://blogg.itfaq.hist.no/2011/04/12/nokut-prisen-2011/> og <http://hist.no/content/39559/HiST-Mobile>).

² Undersøkelsen kartla tidligere HiST-bachelorstudenters hjemsted på søkertidspunkt og arbeidssted etter endt utdanning. Tallene kan variere noe over tid, men tall fra sentralt opptak viser de samme hovedtendensene.

Praksisnærhet og samspill med arbeidslivet

Fagområdene ved HiST er praksisnære og innrettet mot anvendelse innenfor profesjoner og fag. Et viktig grunnlag for denne faglige profilen er et nært og systematisk samspill med arbeidslivet om utdanning og forskning.

Utdanningene ved HiST er praktisk anlagte og profesjonsnære, og når kandidatene kommer ut i arbeidslivet, er de raskt i stand til å anvende den kunnskapen de har fått gjennom studiet. Denne faglige profilen er kjent og anerkjent blant våre eksterne samarbeidspartnere og er en positiv driver for høgskolens videre utvikling.

Sentral rolle i det regionale partnerskapet

HiST har en godt etablert og aktiv rolle i det regionale partnerskapet i Midt-Norge, og høgskolen arbeider godt med innovasjon, entreprenørskap og kommersialisering av resultatene av forskning og utviklingsarbeid.

Det er et nært faglig-strategisk samarbeid gjennom prosjektet Trondheimsregionen, der FoU-institusjonene, politiske myndigheter og arbeidslivsrepresentanter/organisasjoner er partnere. Trondheimsregionen har som overordnet mål å øke regionens andel av landets verdiskaping. Et annet mål er å gjøre regionen til det beste stedet å utvikle eksisterende næringsliv og å starte nye bedrifter. Regionen ser på storbyen Trondheim og de unike kunnskapsmiljøene som regionens fremste fortrinn. Jf <http://trondheimsregionen.no/no/>

4.2 Utfordringer

Noen åpne studier

Enkelte av høgskolens bachelorutdanninger er åpne studier pga for liten søkning. Dette gjelder enkelte teknologiutdanninger og grunnskolelærerutdanning, realfagsmodellen. I hovedsak gjenspeiler denne situasjonen det nasjonale bildet for disse utdanningene. Høgskolen vurderer manglende konkurranse om studieplasser som en risiko for studiekvaliteten og har målsatt at alle bachelorutdanninger skal være lukket i 2020.

Lav internasjonal studentmobilitet

HiST har for lav internasjonal studentmobilitet. Det er nødvendig å styrke området inn- og utreisende studenter, blant annet gjennom flere engelskspråklige studietilbud av et semesters varighet.

Lav studenttilfredshet på enkelte områder

De siste års studenttilfredsundersøkelser på HiST (2012, 2014) og i Studiebarometret 2014 viser at studentskårene ikke er tilfredsstillende på enkelte områder. Dette gjelder spesielt pedagogisk tilrettelegging og tilknytning mellom forskning og undervisning.

Ujevn og samlet sett for lav uttelling på forskningsområdet

Høgskolen har noen få forskningsmiljøer som bidrar med forskning på nasjonalt og til dels internasjonalt nivå, men HiSTs resultater på eksternfinansiert FoU (NFR) og publisering ligger under snittet for statlige høgskoler. For å endre på dette må HiST styrke forskernettverkene og sitt nasjonale og internasjonale forskningssamarbeid. Høgskolen har målsatt ambisjonen "en divisjon opp" om 10 år. Ambisjonen innebærer klar økning av tilslag på søknader om eksternfinansierte prosjekter og økt publisering (publikasjonspoeng, nivå 2-publikasjoner og internasjonalt medforfatterskap). Utfordringen er å prioritere mer og bedre innrettede ressurser mot fagmiljøer

med godt potensiale til å bidra til måloppnåelsen. HiST tar sikte på økt FoU-tid for sine fagmiljøer gjennom bedre ressursutnyttelse på tvers av enheter og gjennom økt eksterntfinansiering av FoU-prosjekter. Denne prosessen settes i gang fra høgskolens side uavhengig av utfallet av strukturmeldingen.

Kampen om de gode hodene

Personalet er den avgjørende innsatsfaktoren for at HiST skal kunne oppfylle samfunnsmandatet. Aldersstrukturen i universitets- og høgskolesektoren er relativt lik, med en stor andel tilsatte over 50 og 60 år. Det vil være en felles utfordring for de fleste institusjonene å erstatte den kompetansen som forsvinner. Gjennomgående er det også slik at det er de med høyest kompetanse som er på vei ut.

De nærmeste årene vil konkurransen øke om de beste søkerne til vitenskapelige stillinger nasjonalt og internasjonalt. HiST er nr. 2 i en norsk storby med et stort breddeuniversitet, som har en helt annen ressursbase enn det høgskolen har. Konkurransesvilkårene er ikke like, og dette stiller HiST i en utfordrende posisjon.

Framtidig campussituasjon er ikke avklart

HiSTs campusstrategi skal føre til at all aktivitet samles sentrumsnært på Kalvsinnet, Øya og i Elgesetergaten. Egnede bygg og god infrastruktur skal støtte opp under realiseringen av høgskolens faglige mål og bidra til at virksomheten drives profesjonelt, kostnadseffektivt og samordnet.

Høgskolen har ikke selv kontroll på etableringen av nye campus som er vedtatt i høgskolestyret. Det har blitt forskyvninger i tidsplaner som gjør at høgskolen må iverksette kostnadsdrivende foreløpige løsninger. Det foreligger heller ikke tilfredsstillende prognoser for kostnadene ved campusutviklingen, og det er uavklart hvilke løpende kostnader høgskolen vil få for leie og drift av de nye lokalene. En uforutsett høy økning i leie- og driftskostnadene vil influere negativt på høgskolens kjerneoppgaver. Campusutfordringene sees derfor på som en stor risiko for om høgskolen skal kunne oppfylle sine ambisjoner.

5 Hovedgrep for å realisere strategi

Høgskolen har foretatt eller planlagt viktige grep for å møte utfordringer og realisere sine strategiske målsettinger.

5.1 Organisasjonsendring

HiST vil legge til rette for bedre utnyttelse av kompetanse og ressurser på tvers av fagmiljøer og profesjoner og vedtok nylig en organisasjonsendring som vil bidra til å lette det tverrfaglige arbeidet. Gjennom vedtaket reduseres seks avdelinger til fire fakulteter, og innenfor hvert fakultet skal grunnenheter slås sammen til færre og større institutter.

5.2 Systematisk samarbeid med arbeidslivet

HiST har vedtatt strategi for samarbeid med arbeidslivet som skal sikre framtidsrettet profesjonsutdanning. HiSTs Råd for samarbeid med arbeidslivet (HiST RSA) vil bidra i realisering av strategien.

5.3 Tverrfaglig samarbeid for å heve utdanningskvalitet og frigi ressurser til forskning

Styrkingen av det tverrfaglige samarbeidet ved høgskolen skal føre til videreutvikling av utdanningstilbud i en mer helhetlig sammenheng enn tidligere. Dette gjenspeiler arbeidslivets forutsetninger og forventninger, og vil øke kvaliteten i utdanningene. Denne endringen forventes å frigi ressurser som kan overføres til økt satsing på forskning. Høgskolen vil også vurdere andre måter å øke ressursinnsatsen til forskningsområdet og hvordan midlene kan allokeres slik at innsatsen gir best uttelling.

5.4 Prioritering av satsingsområder for FoU

HiST prioriterer satsingsområder for FoU som får tildelt strategiske midler over en femårsperiode. Satsingsområdene har et spesielt ansvar for å bygge robuste forskningsmiljøer i samarbeid med andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt.

5.5 Prosjektet Styrking av utdanningskvaliteten

På bakgrunn av de beskjedne skårene studentene har gitt på tilfredshet om pedagogisk tilrettelegging og tilknytning mellom forskning og undervisning, har høgskolen startet et omfattende prosjekt for å styrke utdanningskvaliteten. Prosjektet er finansiert med fellesmidler på omlag 10 mill. kr, og målet er å utvikle utdanningskvaliteten på de påpekte forbedringsområdene. Prosjektet forventes å føre til en modernisering og forbedring av verktøy og metoder i undervisningen, som vil gi høgskolen økt popularitet som attraktivt studiested og gi økning i søkertall.

6 To aktuelle veivalg for HiST

Kvalitetsheving i kjerneoppgavene og mer effektiv ressursutnyttelse er kriteriene for vurderingene HiST skal gi med sikte på institusjonelt veivalg. Vi vil vurdere tilknytningsformer med andre institusjoner som gir forpliktende samarbeid og muligheter for arbeidsdeling. Mangeårige erfaringer med Midtnorsk nettverk og med SAK-prosjekter har vist at arbeidsdeling er vanskelig når frivillighet er det bærende prinsipp for samarbeidet.

Sommerens sonderingsrunder og dialogmøtet i Molde 17.09.14 har avklart at det ikke er aktuelt for HiST å vurdere Møre- og Hordaland høgskolene som mulige partnere med sikte på institusjonelle tilnærminger. Det er heller ikke aktuelt å vurdere læresteder utenfor Midt-Norge, dels fordi HiST har lite erfaringer med samarbeid lenger vest, sør, øst og nord, dels fordi store fysiske avstander erfaringsvis gir dårligere ressursutnyttelse gjennom økte infrastrukturkostnader. Dermed gjenstår to aktuelle statlige institusjoner å vurdere, NTNU og HiNT.

Styret ved HiST har på denne bakgrunn behandlet saken og vedtatt at disse prinsipper og veivalg er aktuelle for høgskolen:

- *HiST kan fortsatt være selvstendig institusjon.*
- *HiST er positiv til og ser gevinster ved en sammenslåing med NTNU. I et samfunnsmessig perspektiv kan også HiNT inngå i en slik fusjon.*
- *HiST vil fraråde fisjoner av enkelte enheter ved høgskolen til andre læresteder.*
- *HiST ser ikke at en fusjon med HiNT alene vil føre til kvalitetsheving i utdanning, forskning og kunnskapsdeling eller til mer effektiv ressursutnyttelse for HiST.*

6.1 HiST fortsatt selvstendig institusjon

6.1.1 Hva taler for å fortsette som selvstendig institusjon?

Grunnlaget for dette alternativet er gitt i de tidligere kapitlene i dette dokumentet, og kan oppsummeres i følgende punkter.

Trondheim og Trondheimsregionen

Urbanitet- og sentraliseringstrendene forsterker Trondheims posisjon som etterspurt studieby. Fagmiljøene våre har en gunstig lokalisering, og høgskolens etablerte rolle i det regionale partnerskapet og det sterke samarbeidet om Trondheim som kunnskapsby gir en god basis for HiST som fortsatt selvstendig lærested.

Gode utdanninger som samfunnet har behov for

HiST har en omfattende utdanningsportefølje som i hovedsak treffer samfunnets behov, og høgskolen har god søkning til nesten alle studier. Høgskolen har også høy gjennomføringsgrad sammenlignet med andre læresteder, og kandidatene er etterspurte og får raskt relevante jobber. Undersøkelser indikerer at kandidatene er utrustet med godt og sakssvarende læringsutbytte. Våre fagmiljøer er utviklingsorienterte og engasjert i pågående prosjekter der målet er bedre utdanningskvalitet og sterkere studiemotivasjon og -engasjement.

Godt samarbeid med NTNU og andre kunnskapsmiljøer

HiST har et utstrakt samarbeid med NTNU om utdanning og i noe mindre grad om forskning. Sammen med NTNU og andre partnere i Trondheimsregionen jobber høgskolen gjennom sentra, klynger og andre strategiske initiativer.

Nære arbeidslivsrelasjoner

Høgskolen har et omfattende nettverk med virksomheter i privat og offentlig sektor. Dette nettverket representerer en essensiell faglig ressurs for studenter og tilsatte.

Grunnskolelærerreformen

HiSTs lærerutdanning vil være robust og solid utrustet til å møte overgangen fra 4-årig yrkesutdanning til 5-årig masterutdanning fra 2017. Ved overgangen kan høgskolen tilby masterstudier i de fire sentrale skolefagene matematikk, norsk, engelsk og naturfag for både trinn 1-7 og trinn 5-10. Høgskolen har en kvantitativ stor lærerutdanning med høye opptakstall siste år.

6.1.2 Hva taler mot å fortsette som selvstendig institusjon?

Utfordringer vi har pekt på i kapittel 4.2 foran har en karakter som kan peke mot at HiST bør søke institusjonelt fellesskap med en annen institusjon, selv om høgskolen har tatt grep for å møte de fleste utfordringene i arbeidet med å nå oppsatte mål. Det er likevel noen utfordringer som legger grunnleggende forutsetninger for den langsiktige forvaltningen av høgskolens samfunnsmandat. Disse kan oppsummeres i følgende punkter.

Kampen om de beste hodene

Konkurransen om søkere til vitenskapelige stillinger kan bli utfordrende for HiST, som er nr. 2-lærestedet i Trondheim. Konkurransesvilkårene for HiST og NTNU er ikke like, fordi NTNU er et breddeuniversitet med en vesentlig bedre bevilgningsbase enn det HiST har. Vi stiller oss spørsmålet om to statlig eide læresteder i samme by fortsatt skal konkurrere om framtidig rekruttering til fagmiljøene, eller om HiST og NTNU bør gå sammen for å framstå som ett samlet lærested i Trondheim, med felles profilering og under felles organisasjon. Dette er et strukturspørsmål som angår norsk universitets- og høgskolesektor som helhet og balansen mellom tyngdepunktene geografisk.

Kjerneoppgaven forskning

HiST har noen fagmiljøer som produserer god forskning nasjonalt og internasjonalt. Men tallet på gode forskningsmiljøer er for lavt, slik at det samlede resultatet på institusjonsnivå ikke blir tilfredsstillende. Vi målsetter "en divisjon opp" for FoU-området i dette dokumentet. Med tydelig prioritering mener vi at en slik ambisjon er realistisk, slik at høgskolen kan konkurrere sterkere om prosjekter delfinansiert av NFR og EU. Men spørsmålet er om denne posisjonen kan styrkes raskere og bedre gjennom sammenslåing med NTNU. Sannsynligvis er svaret bekreftende på dette spørsmålet.

Utfallet av strukturprosessen

Et tredje, men uforutsigbart forhold, er utfallet av strukturprosessen. Hvis strukturmeldingen resulterer i at antall institusjoner reduseres markant og tallet på større læresteder øker, vil dette forskyve styrkeforholdet i sektoren. Nye institusjoner får større oppmerksomhet, mens institusjoner som fortsetter som før, kan få mindre. HiST som selvstendig aktør kan få en mer ugunstig situasjon, og dette vil kunne slå negativt ut for den videre utviklingen av de fagområdene høgskolen forvalter på vegne av fellesskapet.

6.2 HiST og NTNU

HiST er åpen for en prosess med NTNU med sikte på fusjon. I sitt kortnotat til KD før dialogmøtet i Molde 17.09.14 åpner også NTNU for et fusjonsalternativ med HiST.

6.2.1 Komplementære fagmiljøer

Utgangspunktet er gunstig for en sammenslåing mellom HiST og NTNU pga stor grad av faglig komplementaritet mellom institusjonene. En fusjon vil kunne utløse en rekke faglige synergieffekter knyttet til undervisning, forskning, og nyskaping som kommer regionen og arbeidsliv i privat og offentlig sektor til gode. Dette er på overordnet nivå begrunnet med at en statlig fusjonert institusjon i Trondheim vil

- gi muligheter for faglig vekst ved å koble NTNUs disiplin-faglige dybde og profesjonsfagernes praksisnærhet ved HiST.
- samle og styrke beslektede/komplementære fagmiljøer ved HiST og NTNU, som kan åpne for sterkere tilgang til nasjonale og internasjonale forskningsmidler innrettet mot relevans og profesjon.
- gi felles faglig aksess til et omfattende nettverk i privat og offentlig sektor.
- kunne gi stordriftsfordeler gjennom systematisk samordning av utdanning, undervisningslokaler, bruk av undervisningsstillinger, bruk av laboratorier og utstyr, rekruttering av internasjonale fagpersoner og etter- og videreutdanningstilbud.

6.2.2 Et komplett lærested

”HiSTNTNU” vil i norsk sammenheng ha en i særklasse allsidig fagportefølje og i studenttall være et av de største lærestedene i Norge. Sammen med høgskolens utdanningsportefølje vil breddeuniversitetets teknisk-naturvitenskapelige hovedprofil, frie fagstudier og profesjonsutdanninger gi et komplett lærested. Det vil være en styrke for Norge å etablere et stort lærested utenfor Osloregionen. Trondheim er en vekstregion, men i nasjonal kontekst vokser Oslo vesentlig sterkere.

Det er mulig å få store faglige synergieffekter i utdanningene gjennom «HiSTNTNU». Tettere samarbeid vil både kunne gi et bredere fagtilbud og bedre utnyttelse av undervisningsressursene.

Sammenslåing med NTNU vil også gi gode rammevilkår for utvikling av studietilbud på engelsk innenfor dagens HiST-studier, og dette vil øke internasjonal mobilitet.

Et ”HiSTNTNU” vil på utdanningsområdet

- gi utdanningsmarkedet et fullskala studietilbud på bachelor-, master- og ph.d-nivå.
- gi større rom for å endre innhold og kapasitet på utdanningsområder ut fra endrede samfunnsbehov.
- styrke studiekvaliteten gjennom samspill mellom universitetets vitenskaps- og disiplinorientering og høgskolemiljøenes profesjons- og praksisnærhet.
- styrke studiekvaliteten ved at en samling av universitets- og høgskolepedagogiske grupper vil kunne gi et sterkere underlag for utvikling av moderne teknologi i læringsprosessene.

6.2.3 Solide forskningsmiljøer

«HiSTNTNU» vil samle komplementære og beslektede fagmiljøer. Dette vil gi mulighet for samhandling som vil gi mer tverrfaglighet og øke miljøenes mulighet til å realisere sitt faglige potensiale. Dagens HiST-miljøer vil inngå i samlede miljøer som vil stille sterkt i nasjonale og internasjonale konkurranser om forskningsmidler. Ikke minst vil dette gjelde muligheten til å øke uttellingen på forskningsmidler til HiST-forskningen, som er innrettet mot relevans og profesjon.

Større forskningsmiljøer framstår som mer attraktive samarbeidspartnere for internasjonale forskernettverk enn de mindre miljøene på dagens HiST. Også med tanke på rekruttering kan større fagmiljøer forventes å slå positivt ut. Et bredt og sterkt fagmiljø kan tilby spennende og krevende forskningsoppgaver.

6.2.4. Utvikling av HiST-fagområdene og NTNU

6.2.4.1 Helse og sosial

På helseområdet har NTNU med ett unntak, kun masterutdanninger, og HiSTs brede bachelortilbud i helse- og sosialfag vil bli videreført uavhengig av en eventuell fusjon med NTNU.

HiST har ambisjoner om utvikling av sitt mastertilbud, og en sammenslåing med NTNU vil kunne bidra til at mastertilbudene kan realiseres raskere og få hevet kvalitet. Eksempler på dette er:

- Utvikling av mastertilbud som integrerer dagens videreutdanninger og aktuelle emner som etterspørres i praksisfeltet. Her vil det sannsynligvis bli enklere å få på plass tilbud som omfatter jordmorutdanningen og akutt-somatiske videreutdanninger for sykepleie (anestesi, intensiv, operasjon).
- Utvikling av mer generiske mastertilbud kan også bli enklere å realisere gjennom tettere tverrfaglig samarbeid mellom fakulteter.
- Master i miljøterapi, som er under utvikling, kan bli støttet av et mer robust fagmiljø.

En sammenslåing vil også åpne muligheten for at det tidligere samarbeidet mellom HiST og NTNU om å utvikle mastertilbud i audiologi kan tas fram igjen.

Fagområdet helse og sosial har samarbeid med NTNU innenfor flere forskningsområder, og en sammenslåing vil fremme ytterligere samarbeid mellom forskerne og skape grunnlag for bedre oppfølging av stipendiater og økte resultater. Gode eksempler på dette er:

- Området *Helsefremming* er i dag et sterkt forskningsmiljø ved *Senter for helsefremmende forskning*, som eies av HiST og NTNU.
- Området *Aktivitet og deltakelse* ved HiST har etablert et robust, tverrfaglig forskningsmiljø med et godt samarbeid med NTNU.
- Området *Fysisk aktivitet og bevegelse* har i HiST-målestokk et spesielt robust forskningsmiljø og et godt etablert samarbeid med NTNU.
- HiST samarbeider med NTNU om forskningsprosjekt i NAV. Her er det store muligheter for å etablere ett av de 3-4 forskningstygdepunkt Arbeids- og velferdsdirektoratet planlegger å etablere innen 2020.

HiST har også flere forskningsområder der potensialet for samarbeid med NTNU er stort. Her kan disse nevnes:

- Innenfor området *Psykisk helse* har HiST et etablert fagmiljø som er komplementært til NTNU-miljøet, som tilbyr master i barn og unges psykiske helse. En integrering av disse miljøene vil gi et mer helhetlig og robust forskningsmiljø.
- *Senter for barnevernforskning og innovasjon* skal utvikles ved HiST. Dette miljøet er allerede solid, men en fusjon med NTNU vil styrke feltet ytterligere.

HiST har et etablert samarbeid med NTNU gjennom sin satsning på velferdsteknologi, bl a gjennom et forskningsprosjekt fullfinansiert av NFR. HiST ønsker en videreutvikling på dette området og ser NTNU som en sentral aktør i satsingen på velferdsteknologi i Trøndelag. En fusjon mellom HiST og NTNU kan fremme utviklingen på området.

6.2.4.2 Lærerutdanning

HiST gir et bredt tilbud i grunnskolelærerutdanning og uteksaminerte ca 230 kandidater i 2013. Lærerutdanningen er i vekst, og ved inntaket i august 2014 møtte 460 studenter til høgskolens lærerutdanninger.

Fagmiljøet har de senere årene arbeidet med å forberede 5-årig lærerutdanning med master som hovedmodell. Høgskolen har i dag fire mastertilbud i norsk- og matematikdidaktikk og er i gang med å etablere mastertilbud i naturfag og engelsk. HiST vil innfri KDs krav om faglig robusthet ved innføring av 5-årig grunnskoleutdanning i 2017, og vil da kunne tilby mastertilbud i engelsk, matematikk, naturfag og norsk for både trinn 1-7 og trinn 5-10. Alle masterstudenter skriver fagdidaktiske oppgaver og har veiledere med profesjonsfaglig forskerkompetanse. Det er nær 100 % gjennomstrømning på masterstudiene og meget høy studenttilfredshet.

Tegnspråk- og tolkemiljøet ved HiST har master i tegnspråk under etablering.

I dag er det relativt lite konkret samarbeid mellom HiST og NTNU om lærerutdanning. Samarbeidet er i hovedsak knyttet til satsingen *Kompetanse for kvalitet*. I tillegg er det et samarbeid med NTNU om master i spesialpedagogikk.

HiST tilbyr grunnskolelærerutdanninger for trinn for 1-7 og trinn 5-10. NTNU tilbyr lektorutdanninger for trinnene 8-13. Utdanningene på HiST og NTNU følger ulike modeller:

- I grunnskolelærerutdanningen ved HiST er det integrasjon mellom fag, fagdidaktikk og pedagogikk gjennom hele utdanningsløpet.
- I den 5-årige lektorutdanningen ved NTNU tas pedagogikk og fagdidaktikk som emner i enkelte semestre/studieår.

En sammenslåing med NTNU kan være positiv for HiST-utdanningene, både for fagutvikling og samarbeid med praksisfeltet. Men dette forutsetter at grunnskolelærerutdanningens modell med integrering mellom fag, fagdidaktikk og pedagogikk blir beholdt og videreutviklet i hele grunnskolelærerutdanningen. En omlegging av eller erstatning av dagens HiST-tilbud for de øverste trinnene i grunnskolen vil bety en klar reduksjon av kvaliteten i den utdanningen som tilbys.

All forskning ved lærerutdanningen er praksisnær og profesjonsrelevant. Den viktigste forskningsaktiviteten er:

- Skriveforskning er et sentralt satsningsområde, og HiST har i dag prosjektledelse i det nasjonale NORM-prosjektet (NFR-finansiert), som går ut på kartlegging av kriterier for forventet skrivekompetanse i grunnskolen.

- Lærerutdanningen ved HiST har en satsing på realfag. Innen matematikk og naturfag er miljøet nasjonalt ledende på utvalgte områder og deltar i to sentrale EU-finansierte prosjekter som eneste norske partner.³
- Ved årets søknadsrunde til NFR fikk lærerutdanningsmiljøet tilsag på to prosjekter.⁴ Begge inngår i NFRs program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT).

I dag er det lite forskningssamarbeid mellom høgskolens lærerutdanning og NTNU. NTNU har stor forskningsbredde med høy kvalitet, og en nærmere tilknytning mellom HiST og NTNU vil gi mulighet for økt bredde og kvalitet i forskningen tilknyttet høgskolens lærerutdanning.

Tegnspråk

Tegnspråk- og tolkeutdanningen er en liten profesjonsutdanning, men fagmiljøet i Trondheim er ledende nasjonalt både når det gjelder kompetanseprofil på tilsatte og søkertall. Internasjonalt har utdanningen også en sentral rolle. HiST samarbeider med tilsvarende fagmiljøer ved HiOA og HiB på dette området.

6.2.4.3 Teknologi og informatikk

Teknologi

Teknologiutdanningene ved HiST uteksaminerer ca 450 bachelorkandidater årlig fordelt på 11 bachelorprogram, og ca. 30 % av disse viderefører sin utdanning på NTNU i form av en 2-årig påbygning til master, som NTNU tilbyr i tillegg til sin profilerte 5-årige master. Det viser seg at kandidater med bachelorbakgrunn fra HiST får minst like gode karakterer ved påbygging til master som kandidater fra sivilingeniørutdanningen (Karakterundersøkelsen i U&H-sektoren høsten 2013.) Dette skjer til tross for at realfagskarakterene fra videregående skole i utgangspunktet er lavere.

En sammenslåing med NTNU kan bidra til å heve den faglige kvaliteten både i bachelortilbudet og masterpåbyggingen. HiSTs bidrag vil særlig være fokus på utdanningskvalitet gjennom bruk av nye studentaktive læringsformer med bruk av mobilteknologi, hvor HiST er langt framme nasjonalt.

For å imøtekomme behovene i næringslivet vil det være behov for å opprettholde to utdanningsløp hvor den praktisk rettede bachelorutdanningen fra HiST går parallelt med den integrerte masteren ved NTNU. En stor andel av HiSTs kandidater rekrutteres til bedrifter i Midt-Norge, og her er det behov for to bachelorkandidater for hver masterkandidat. Hvis en fusjon med NTNU medfører at en større andel av bachelorkandidatene tar en mastergrad, kan dette ha negative konsekvenser for rekrutteringssituasjonen i Midt-Norge.

Den praktiske innretningen på utdanningene ved HiST, som sikrer at kandidatene raskt er i stand til å anvende kompetansen når de kommer ut i arbeidslivet, bør videreføres ved en eventuell sammenslåing.

HiSTs teknologimiljø samarbeider tett med næringslivet i regionen, og nye studier som er utviklet de siste årene er et resultat av dette samarbeidet. Ulike bedrifter er også sentrale samarbeidspartnere under utdanningene, og ca 85 % bacheloroppgavene er initiert av næringslivet. Også i framtiden er det viktig at bachelortilbudet møter samfunnets behov for kompetanse og utvikles i tett samarbeid med næringslivet. Ved en sammenslåing med NTNU er det viktig å legge til rette for bevaring og videreutvikling av HiSTs etablerte praktiske samarbeid med bedrifter.

³ MaSciL (Mathematics and Science for Life) og FaSMEd (Formative Assessment in Science and Mathematics Education).

⁴ «Language Use and Development in the Mathematics Classroom», og «Responsive Literacy Practices in Digitalized Classrooms». Begge inngår i NFRs program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT).

HiST arbeider systematisk med å rekruttere kvinner til ingeniørutdanningene og har hatt en jevn økning i kvinneandelen de siste årene. Andelen er 38 % i 2014. Parallelt arbeides det med å øke gjennomstrømningen i studiene, og andel fullførte på normert tid ligger på ca. 80 %. Her er det flere parallelle tiltak og sammenfallende fokus med NTNU, som kan videreføres og forsterkes i et samarbeid ved sammenslåing.

Informatikk

Fagområdet informatikk tilbyr fire bachelorutdanninger og en masterutdanning. Tilbudet spenner over hele akse fra IKT-konstruksjon (bygging av IT-systemer) til anvendelse av IT-systemer, men vektlegging av anvendelse har vært en klar trend i fagutviklingen. Dette avspeiles i mastertilbudet som ble etablert i 2014, hvor innholdet er ren anvendelse av IKT.

Informatikkstudiene ved NTNU er for det meste teknologirettet slik som HiSTs ene IT-ingeniørutdanning. Ved en sammenslåing vil høgskolens bachelorutdanning være et supplement til NTNUs 5-årige masterløp. Dette vil gi mulighet for et samordnet tilbud om 3-årig bachelor, 2-årig påbygning til master og 5-årig integrert master.

De øvrige studiene på høgskolen, som vektlegger anvendelse av IKT, vil i stor grad være et supplement til NTNUs informatikkstudier.

Fagmiljøet ved HiST ønsker å styrke området anvendelse av IKT. Ifølge analyseselskapet DAMVAD⁵ er dette i tråd med det framtidige nasjonale behovet for avansert IKT-kompetanse. Det er på anvendelsessiden det nasjonale IKT-behovet vil vokse mest, mens utdanningstilbudene fortsatt i stor grad gis på konstruksjonssiden. Allerede i dag er det for liten dekning av behovet for kompetanse innen anvendelse.

Innenfor anvendelsen av IKT har HiST forskningsaktivitet på to områder, *IKT-støtte for læring*, både på nett og på campusbasert utdanning, og *IKT-støtte for samhandling*. Dette er forholdsvis generelle områder som har et marked både i privat og offentlig sektor. Et opplagt område for videreutvikling er IKT-anvendelser i helsesektoren, hvor det særlig er to utviklingsområder: IKT i velferdsteknologi og IKT-støttet samhandling og effektivisering av helseområdet, eller e-helse. Denne delen av helseinformatikk er beskrevet i Nasjonal handlingsplan for e-helse (2014-2016)⁶.

Utvikling av velferdsteknologi og IKT-utvikling innenfor helseområdet er utfordringer som krever samarbeid og samhandling mellom flere fagfelt hvor teknologi, helse og utdanning står sentralt. HiSTs informatikkmiljø ønsker å bidra med sin metodeutvikling innen samhandling, men ser det som helt avgjørende å spille godt med andre tunge kompetansemiljøer. NTNU vil her være en sentral utviklingsaktør gjennom flere av sine fagområder, og en fusjon mellom HiST og NTNU vil kunne bidra til økt prosessekvalitet som kan gi bedre resultater.

6.2.4.4 Økonomi

I Trondheim er det tre store, komplementære fagmiljøer innenfor økonomi, ett ved HiST (Handelshøyskolen i Trondheim (HHiT)) og to ved NTNU (Institutt for samfunnsøkonomi (ISØ) og Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse (IØT)). Selv om HHiT har tilstrekkelig størrelse og kvalitet til å stå alene, vurderes en integrasjon av de tre miljøene som fornuftig i et samfunnsperspektiv.

⁵ DAMVAD og Samfunnsøkonomisk analyse har undersøkt behovet for avansert IKT-kompetanse fram mot 2030 for Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), "Dimensjonering av avansert IKT-kompetanse".
http://www.regjeringen.no/upload/KMD/AIF/dokumenter/Dimensjonering_avansert_IKT_kompetanse.pdf

⁶ Nasjonal handlingsplan for e-helse (2014 – 2016), Helsedirektoratet.
<http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/nasjonal-handlingsplan-for-e-helse/Sider/default.aspx>

Det har siden 1987 vært et formalisert samarbeid mellom de tre økonomimiljøene gjennom et felles fagstyre. Etter initiativ fra fagstyret og Næringsforeningen i Trondheim (NiT) ble det i 2009 utarbeidet en mulighetsstudie om utdanning i økonomi og ledelse i Trondheim. Hovedkonklusjonen var at et nærmere samarbeid mellom fagmiljøene ville utløse en rekke faglige synergieffekter knyttet til undervisning, forskning, rekruttering, innovasjon og nyskaping.

Et samlet økonomimiljø i Trondheim vil få en størrelse og et nivå som er på linje med mange anerkjente handelshøyskoler i Europa og USA. Samtidig er det HiSTs vurdering at det vil være faglig fordelaktig å opprettholde høgskolens miljø som handelshøyskole, også som del av et samlet økonomimiljø i Trondheim.

En samling vil øke de tre fagmiljøenes muligheter til å realisere sitt faglige potensiale gjennom mer tverrfaglighet, som vil gi en sterkere posisjon i nasjonale og internasjonale konkurranser om forskningsmidler. Et stort forskningsmiljø er en mer attraktiv samarbeidspartner for internasjonale forskernettverk, og et sterk fagmiljø vil også virke positivt med tanke på rekruttering. Det er sterk konkurranse med næringslivet om å rekruttere de beste kandidatene, og det er viktig å kunne tilby spennende og krevende forskningsoppgaver i et godt miljø.

HHITs satsningsområde økonomistyring, og status som handelshøyskole, hviler på en relativt nyetablert doktorgradsutdanning. Konsolidering av denne er følgelig strategisk viktig. En sammenslåing med økonomimiljøene ved NTNU vil styrke doktorgradsutdanningen gjennom økt faglig robusthet i et større fagmiljø, gi muligheter for emneutveksling og tilgang til flere stipendiater.

For høgskolens pågående arbeid med internasjonal akkreditering av siviløkonomstudiet vil det være svært gunstig å kunne dra veksler på både emnetilbud og kompetanse ved IØT og ISØ.

En sammenslåing vil også gi mulighet til større grad av samordning av undervisningen og bidra til bedre bruk av ressursene. Det vil bli mulig å utvikle et bredt spekter av felles fordypningsemner i utdanningene. Dette gjelder spesielt for valgporteføljen på masternivå, der institusjonene hver for seg ofte har få studenter. Alle de tre miljøene har utviklet mange engelskspråklige emner for å kunne gi et tilbud til utenlandske studenter. Dette er ressurskrevende undervisning hvor det er viktig å nå opp i en kritisk masse. Tettere samarbeid vil både kunne gi et bredere fagtilbud og bedre utnyttelse av undervisningsressursene.

HHIT kan sammen med IØT og ISØ bidra til å forsterke de samlede aktiviteter innenfor innovasjon og nyskaping. Det planlagte innovasjonssenteret vil bli en synlig internasjonal, nasjonal og regional utviklingsaktør som skal bidra til å utvikle ideer, prosesser og nye teknologiske løsninger, der HHIT kan få en viktig rolle.

6.3 HiST og HiNT

Helse- og sosialfag

Det er i hovedsak overlapping mellom HiSTs og HiNTs sykepleier- og vernepleierutdanninger. HiST har en større bredde i porteføljen innenfor helsefag med fysioterapi, ergoterapi, bioingeniør, audiograf og radiograf. HiNT på sin side har bachelor i farmasi. HiNT har ikke sosialfag i sin portefølje, mens HiST har bachelor i sosionom og barnevern og mastere innen barnevern og aktivitet og bevegelse (ergo- og fysioterapi).

Begge høgskoler har master i psykisk helsearbeid og dette tilbudet vil ved en eventuell fusjon mellom de to høgskolene få et større fagmiljø. HiSTs fagmiljø vil være robust også uten en sammenslåing.

Miljøet her et veletablert samarbeid om utvikling av studiets emner med St Olavs hospital, divisjon psykisk helsearbeid – avdeling Brøset, og Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging(RVTS) i region Midt-Norge.

HiST har et etablert samarbeid med NTNU gjennom satsningen på velferdsteknologi. Selv om HiNT også vil kunne bidra på dette området, er det samarbeidet med NTNU og SINTEF som vil være avgjørende for en sterk satsing innenfor velferdsteknologi i regionen.

Lærerutdanning

HiST og HiNT har overlappende grunnskolelærerutdanninger. Det er relativt få samarbeidsrelasjoner mellom høgskolenes lærerutdanninger utenom samarbeidet innenfor rammen av etter- og videreutdanning i region Midt-Norge. HiST er regionansvarlig, og i samarbeidet inngår HiST, HiNT, NTNU og den private høgskolen Dronning Mauds Minne.

For øvrig er det et mangeårig og velfungerende samarbeid mellom NTNU, HiST, HiNT og Dronning Mauds Minne om master i spesialpedagogikk, med NTNU som akkrediterende institusjon. Studiet er populært og omsøkt.

Det er muligheter for felles styrkede fagmiljø på enkelte fagområder innen lærerutdanning, og her vil HiNT kunne bidra innen kroppsøving og musikk. Tilgangen til praksisplasser vil også kunne bli bedre for HiST-utdanningene gjennom samarbeid om praksis i skolene i nordfylket.

Økonomi

HiST samarbeider med HiNT og Copenhagen Business School (CBS) om executive-programmene Master of Public Administration og Master i kunnskapsledelse. Dette samarbeidet har vært en hensiktsmessig arbeidsdeling som HiST ønsker å videreføre. HiNT tilbyr i likhet med HiST bachelorgradsstudier i økonomi og administrasjon, og i revisjon. Emneportefølje og fagprofil er i stor grad overlappende, og en samordning av disse studiene vil ikke tilføre HiST-utdanningene nye momenter eller utvikle fagmiljøet. En samordning av bachelorstudiene i revisjon kan imidlertid gi noen stordriftsfordeler.

HiST og HiNT – vurdering av en eventuell fusjon

HiNT og HiST har ikke komplementære fagområder, men er i hovedsak overlappende innen helsefag, lærerutdanning og økonomi. HiST har en omfattende ingeniørutdanning, mens HiNT ikke har teknologitilbud. På sin side har HiNT barnehagelærerutdanning, landbruk og sjåførlærerutdanning, som HiST ikke har.

Overlappingen i utdanningstilbudet gir et lite gunstig utgangspunkt for en sammenslåing, og HiST ser ikke at en fusjon med HiNT alene vil føre til kvalitetsheving i utdanning og forskning for HiST-miljøene og til mer effektiv ressursutnyttelse. De geografiske faktorene kan i tillegg bli utfordrende. Avstander i en enhetlig organisasjon fører til infrastrukturkostnader.

Innenfor enkeltområder vil en sammenslåing mellom HiST og HiNT likevel kunne gi felles styrkede fagmiljøer og noen stordriftsfordeler. Bedre ressursutnyttelse krever imidlertid at overlappende fagområder samles fysisk. Med det gode søkergrunnlaget som er ved HiST, vil det være lite aktuelt å flytte utdanningsvirksomhet nordover.